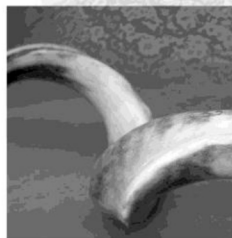

INSTITUTE
FOR
JEWISH
CONTINUITY

OPPORTUNITIES FOR LIFE-LONG LEARNING

7504 SEVEN MILE LANE • BALTIMORE, MD 21208

410-415-3755 • INFO@GOIJC.ORG • WWW.GOIJC.ORG

Ethics & Ethos: Timeless Lessons from the Weekly Parsha

Vayishlach: Fright and Flight

Rabbi Shmuel Silber

December 3, 2014

THIS COURSE IS DEDICATED IN MEMORY OF:

אסתר חיה ז"ל בת צבי ופרומה עלקא פייגא בת מאיר ופשא לאה ז"ל נח בן אברהם ופייגא ז"ל
תהא נשמתם צרוורות בצרור החיים

MAY THEIR SOULS BE BOUND IN THE EVERLASTING BOND OF LIFE

1. בראשית פרק לב

כג וַיָּקָם | בַּלַּיְלָה הוּא וַיִּקָּח אֶת־שְׁתֵּי נָשָׁיו וְאֶת־שְׁתֵּי שִׁפְחֹתָיו וְאֶת־אֶחָד עֶשֶׂר יְלָדָיו וַיַּעֲבֹר אֶת מַעְבַּר יַבֵּק: כד וַיִּקְחֻם וַיַּעֲבֵרֻם אֶת־הַנָּחַל וַיַּעֲבֹר אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ: כה וַיּוֹתֵר יַעֲקֹב לְבָדּוֹ וַיֵּאבֶק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר: כו וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ וַיָּגַע בְּכַף־יָרְכּוֹ וּתְקַע בְּכַף־יָרְךְ יַעֲקֹב בְּהֶאֱבָקוֹ עִמּוֹ: כז וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִּי עֲלֵה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלְּחֶךָ כִּי אִם־בְּרַכְתָּנִי: כח וַיֹּאמֶר אֵלָיו מֶה־שָּׁמֶךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב: כט וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמֶר עוֹד שָׁמֶךָ כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל כִּי־שָׁרִיתָ עִם־אֱלֹהִים וְעִם־אֲנָשִׁים וַתּוֹכֹל: ל וַיִּשְׁאַל יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הַגִּיד־נָא שְׁמֶךָ וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה תִּשְׁאַל לְשִׁמִּי וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ שֵׁם: לא וַיִּקְרָא יַעֲקֹב שֵׁם הַמָּקוֹם פְּנִיֵאל כִּי־רָאִיתִי אֱלֹהִים פָּנִים אֶל־פָּנִים וַתִּנָּצַל נַפְשִׁי: לב וַיִּזְרַח־לוֹ הַשָּׁמֶשׁ כְּאֲשֶׁר עָבַר אֶת־פְּנוּאֵל וְהוּא צָלַע עַל־יָרְכּוֹ: לג עַל־כֵּן לֹא־יֵאָכְלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־גִּיד הַנֶּשֶׁה אֲשֶׁר עַל־כֵּף הַיָּרֶךְ עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי נָגַע בְּכַף־יָרְךְ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנֶּשֶׁה:

23. And he arose during that night, and he took his two wives and his two maidservants and his eleven children, and he crossed the ford of [the] Jabbok. 24. And he took them and brought them across the stream, and he took across what was his. 25. And Jacob was left alone, and a man wrestled with him until the break of dawn. 26. When he saw that he could not prevail against him, he touched the socket of his hip, and the socket of Jacob's hip became dislocated as he wrestled with him. 27. And he (the angel) said, "Let me go, for dawn is breaking," but he (Jacob) said, "I will not let you go unless you have blessed me." 28. So he said to him, "What is your name?" and he said, "Jacob." 29. And he said, "Your name shall no longer be called Jacob, but Israel, because you have commanding power with [an angel of] God and with men, and you have prevailed." 30. And Jacob asked and said, "Now tell me your name," and he said, "Why is it that you ask for my name?" And he blessed him there. 31. And Jacob named the place Peniel, for [he said,] "I saw an angel face to face, and my soul was saved." 32. And the sun rose for him when he passed Peniel, and he was limping on his thigh. 33. Therefore, the children of Israel may not eat the displaced tendon, which is on the socket of the hip, until this day, for he touched the socket of Jacob's hip, in the hip sinew.

2. רד"ק בראשית פרק לב פסוק לג

(לג) על כן לא יאכלו בני ישראל – בני יעקב אסרוהו על עצמן לכבוד אביהם ... והם צוו לבניהם ... ונאסר להם ולבניהם ולבני בניהם עד עולם, וכתבו משה רבינו בתורה על פי ה', אבל לפירוש"ל בסיני נצטוו וכתבה במקומו להודיע הטעם שנאסר בעבורו:

3. חזקוני בראשית פרק לב פסוק לג

.... על כן שהוזק יעקב בגיד הנשה קבלו עליהם בניו משם ואילך שלא יאכלו ממנו ...

4. רשב"ם בראשית פרק לב פסוק לג

(לג) על כן לא יאכלו – לזכרון גבורתו של יעקב ונס שעשה לו הק' שלא מת:

5. חזקוני בראשית פרק לב פסוק לג

(לג) על כן לא יאכלו כמו והוא לא כן ידמה, כלומר בדין הוא שיש לקנוס ולענוש בני ישראל מאכילת גיד הנשה שהניחו את אביהם הולך יחידי כדכתיב ויותר יעקב לבדו. והן היו גבורים והיה להם להמתין אביהם ולסייעו אם יצטרך והם לא עשו לו לוויה והוזק על ידם ומכאן ואילך יהיה להם לזכר ויהיו זריזים במצות לוויה ולכך לוויה יעקב את יוסף.

6. ספר החינוך מצוה ג

משרשי מצוה זו, כדי שתהיה רמז לישראל שאף על פי שיסבלו צרות רבות בגליות מיד העמים ומיד בני עשו, שיהיו בטוחים שלא יאבדו, אלא לעולם יעמוד זרעם ושמם, ויבוא להם גואל ויגאלם מיד צר. ובזכרם תמיד ענין זה על יד המצוה שתהיה לזכרון, יעמדו באמונתם ובצדקתם לעולם. ורמז זה הוא לפי שאותו מלאך שנלחם עם יעקב אבינו, שבא בקבלה שהיה שרו של עשו, רצה לעקרו ליעקב מן העולם הוא זרעו ולא יכול לו, וציערו בנגיעת הירך, וכן זרע עשו מצער לזרע יעקב, ולבסוף תהיה להם ישועה מהם, כמו שמצינו באב שזרחה לו השמש לרפואתו ונושע מן הצער. כן יזרח לנו השמש של משיח וירפאנו מצערנו ויגאלנו, אמן במהרה בימינו.

7. דרש משה פרשת וישלח דף כ"ז

עַל כֵּן לֹא יֵאָמְרוּ בְּנֵי אֶת גִּיד הַנֶּשֶׁה וְגו'
[לב. לג.]. צריך להבין מה שהזכיר להגס
ויעקב שנצח את המלאך הוא באיסור אכילה
וגיד הנשה שהוא בשב ואל תעשה היפוך מכל
חגוסים שהזכיר הוא במעשה האולי משום שאף
שלעמוד בגסיונות הגלות הוא דבר גדול מאוד
ויש שכר הרבה ע"ו, אבל יותר היינו רוצים
שלא יודמן לנו גסיונות, כמו שתקנו להתפלל
בכל יום בברכת השחר שלא נבוא לידי גסיון
[ברכות ט ב.], וכן איננו רוצים בגלות שמביאה
לידי גסיונות רבים, ומתפללין אנו בכל יום
לגאלנו, ולכן תי הזכיר על גס זה באיסור ולא
במעשה, לדורות שאף שענין גדול מאוד הוא
אין אנו רוצים בזה, כדאמר על יסורין לא הן
ולא שכרן [ברכות ה ב.], אף שאם מודמן צריך
לקבל באהבה.

8. בראשית רבה (וילנא) פרשת וישלח פרשה עז סימן ג

ג ר' חמא בר"ח אמר שרו של עשו היה

9. Covenant & Conversation: Chief Rabbi Lord Jonathan Sacks (page 220)

Jacob himself
had no doubt. It was God. He called the place of the encounter Peni'el,
"because I saw God face to face, and yet my life was spared" (32:30).
The adversary himself implies as much when he gives Jacob the name
Israel: "for you have struggled with God and with man and have over-
come." Hitherto, we have seen Jacob struggle with human beings, with
Esau and Laban. Now, the text seems to suggest, he has struggled with
God Himself.]

10. רשב"ם בראשית פרק לב פסוק כה

(כה) ויותר יעקב לבדו – כלומר שהעביר כל אשר לו, שלא היה עוד לעבור אלא הוא לבדו, ורצה לעבור אחריהם, כי לברוח דרך אחרת שלא יפגשנו עשו נתכוון: ויאבק – מלאך עמו שלא יוכל לברוח ויראה קיום [הבטחתו] של הק' שלא יזיקהו עשו:

11. The Rav: Thinking Aloud on the Parsha: Rabbi David Holzer (page 346)

The Rav explained that in the end Yaakov never divides the camp because the *mal'ach* delayed him, so he didn't have time. This is why *Va'yisa einav v'hinei Eisav* – he lifted his eyes and Eisav was upon him. The reason Hashem sent the *mal'ach* was because it wasn't proper what Yaakov planned to do – *al pi din* it is not right to sacrifice one *machaneh* so the other may live.

12. בראשית פרק לא

(כ) ויגנב יעקב את לב לבן הארמי על-בלי הגיד לו כי ברח הוא:

20. And Jacob concealed from Laban the Aramean by not telling him that he was fleeing.

13. בראשית פרק כה

(כז) ויגדלו הנערים ויהי עשו איש ידע ציד איש שדה ויעקב איש תם ישב אהלים:

27. And the youths grew up, and Esau was a man who understood hunting, a man of the field, whereas Jacob was an innocent man, dwelling in tents.

14. משנה מסכת אבות פרק ד משנה א

בן זומא אומר ... איזהו גבור הכובש את יצרו שנאמר (משלי טו /טז/) טוב ארך אפים מגבור ומושל ברוחו מלוכד עיר

15. פירוש רבינו יונה על אבות פרק ד משנה א

איזהו גבור הכובש את יצרו – כמו שכח הגוף היא מעלתו וחשיבותו. כך כח הנשמה הוא מעלתה. וגבורת הגוף שהיא הכח באדם גם בבהמה הוא כי לכלם יש כח לישא משאות ומהם יותר על חבריהם. ובזה לא דבר בן זומא כי לא נקראת גבורה אך מגבורת הלב שיש בה שני כחות להיות גבור במלחמה ולא יפחד לבו לעולם. וגם כח כבישת היצר והיא נחלקת בין האדם והבהמה כי לא לבהמות גבורת הלב.

16. תוספות יום טוב מסכת אבות פרק ד משנה א

הכובש את יצרו – יצר הרע נקרא יצר סתם לפי שקדם ושלט בגוף הוא לבדו.

17. תוספות יום טוב מסכת אבות פרק ד משנה א

ועוד פירש שהוא יצרו המיוחד לו ונתעצם בו